

«Τότε εἶπα: Καπετὰν Κωσταντῆ, πρέπει νὰ πεθάνης!».

Ὁ καπετὰν Κωσταντῆς Κανάρης μετεβλήθη σὲ καταδρομέα τῶν παραλίων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Δὲν μνήθηκε ποτὲ στὴν Φιλικὴ Ἑταιρεία, ἔγινε ὁμως τὸ σύμβολο τοῦ Ἑλληνοῦ θαλασσομάχου.

Ὅταν ἐρώτησαν κάποτε τὸν Κανάρη πῶς κατόρθωσε κι' ἔκαψε τὴν Τουρκικὴ ναυαρχίδα, ἔξω ἀπὸ τὸ λιμάνι τῆς Χίου, ὁ Ψαριανὸς μπουρλοτιέρης ἀπάντησε: «Εἶπα: Κωσταντῆ, πρέπει νὰ πεθάνης».

Μὲ τὰ μετρημένα αὐτὰ λόγια ὁ Κωνσταντῖνος Κανάρης κατέθεσε στὴν Ἱστορίαν ὅ,τι πολυτιμότερο εἶχε στὴν ψυχὴ του τὴν νύκτα τῆς 6ης πρὸς τὴν 7ην Ἰουνίου, πὺν δοξάστηκε γιὰ τὸ κατόρθωμά του.

Πενήντα πέντε χρόνια ἀργότερα ὁ καπετὰν Κωσταντῆς ἔκλεινε τὰ μάτια του σὲ ἡλικία 87 ἐτῶν, πρωθυπουργὸς τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους. Κανέναν ἄλλο γέροντα δὲν ἔκλαψε μὲ τόση ἀνυπόκριτη εἰλικρίνεια ὁ ἑλληνικὸς λαός, ὅσο τὸν σεμνὸ ἐκεῖνον ἀγωνιστῆ, πὺν ἐτάχθη νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν πατρίδα του ὡς τὴν τελευταία του ὥρα.

6η — 7η Ἰουνίου

Ὁ Κωσταντῆς εἶχε λάβει ἐντολὴ κι' ἔπρεπε τυφλὰ νὰ ὑπακούσῃ. Ὁ χαλύβδινος Ψαριανὸς ἔπρεπε νὰ δράσῃ γρήγορα κι' ἀποτελεσματικά. Εἶχε πάρει ἤδη τὴν ἀπόφασί του.

Ὁ ἐπιδέξιος τιμονιέρης τοῦ μπουρλότου Θεοφιλόπουλος ἐκτελοῦσε τὶς ὁδηγίες τοῦ καπετάνιου χωρὶς ἐρωτήσεις.

Δὲν εἶχε περάσει ἀρκετὸς χρόνος ἀπὸ τότε πὺν τὰ πύρινα λόγια τοῦ Λογοθέτη εἶχαν ξεσηκώσει τοὺς Χίους σὲ ἐπανάστασι. Τὸ στράτευμα τοῦ Βεχίτ-Πασᾶ εἶχε περάσει μὲ φωτιά καὶ μὲ τσεκούρι τοὺς κατοίκους τοῦ νησιοῦ. Ἡ Ἵψηλὴ Πύλη ἔδειχνε ἀσυνήθιστη σκληρότητα εἰς τοὺς τέως εὐνοουμένους της.

Ἡ Χίος μετεβλήθη σὲ σωροὺς ἐρειπίων, κενοτάφιο ἠρώων. Ἡ Εὐρώπη εἶχε ἀνατριχιάσει ἀπὸ τοὺς σπασμοὺς τοῦ λαβωμένου Ἑλληνικοῦ γένους.

Ὁ Κανάρης εἶχε ζήσει τὴν τραγωδίαν τοῦ γειτονικοῦ πρὸς τὴν πατρίδα του νησιοῦ, χωρὶς νὰ μπορέσῃ νὰ τὴν σταματήσῃ.

Ἔμενε τώρα ὁ ἀτσάλινος μπουρλοτιέρης νὰ χτυπήσῃ, γιὰ νὰ ἐκδικηθῇ τοὺς Τούρκους. Ὁ Τουρκικὸς στόλος ἦταν ἰσχυρότατος καὶ θὰ ἐπηρέαζε δυσμενῶς τὴν ἔκβασιν τοῦ Ἀγῶνος. Ἡ ἱστορία ὑπέδειξε τὸν Ψαριανὸ μπουρλοτιέρη νὰ σώσῃ τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ σύμπτωσις τῆς τελευταίας νυκτὸς τοῦ ραμαζανίου ἐπέτρεψε εἰς τὰ πυρπολικὰ νὰ κινηθοῦν ἀνενόχλητα. Τὰ πυρπολικά τοῦ Κανάρη καὶ τοῦ Πιπίνου ἔφθασαν ἀπαρατήρητα εἰς τοὺς στόχους των.

Οἱ Τούρκοι ἀξιωματοῦχοι ἦσαν συγκεντρωμένοι στὴν ναυαρχίδα. Μία κακὴ μοῖρα ἐπεφύλασσε ἄσχημη τύχη στὸν Πιπῖνο, τὰς προθέσεις τοῦ ὁποίου ἀμέσως ἀντελήφθησαν οἱ Τούρκοι.

Ὁ Κωσταντῆς πυροδότησε ἀμέσως τὸ πυρπολικόν του καὶ ἀπεμακρύνθη. Τὸ πῦρ διεδόθη ταχέως στὴν ναυαρχίδα καὶ οἱ Τούρκοι ἐκαίγοντο μέσα σὲ σκηνὲς ἀλλοφρο-

σύνης. Οί βάρκες πού ἔπесαν στὴν θάλασσα δὲν κατώρθωσαν νὰ ἀπομακρυνθοῦν.

Ἡ ἀνατίναξις τῆς πυριτιδαποθήκης τοῦ γιγαντιαίου σκάφους μετέβαλε σὲ παγίδες θανάτου τὶς βάρκες καὶ ἔθεσε εἰς ἄμεσον κίνδυνον τὴν ζωὴν τῶν ἐπιβαινόντων.

Ὁ ἴδιος ὁ Καρὰ-Ἀλῆς χτυπημένος ἀπὸ ἓνα φλεγόμενο βαρὺ ξύλο τραυματίσθηκε γιὰ νὰ ὑποκύψῃ σὲ λίγο στὴν παραλία. Ἡ θεία Δίκη διὰ χειρὸς τοῦ Κανάρη κατεκεραύνωσε τὸν σφαγέα τῆς Χίου.

Οἱ ἀπώλειες τῶν Τούρκων ἦσαν βαρύτερες. Ὁ στόλος τους εἶχε ἀποστελεχωθῆ καὶ τὰ ἐναπομείναντα πλοῖα θὰ ἦσαν εὐκόλος λεία διὰ τὰ Ἑλληνικά.

Τὸ πλῆγμα ἦταν συντριπτικό. Οἱ Τοῦρκοι τρομαγμένοι τρύπωσαν στὰ Δαρδανέλλια καὶ ὅταν τόλμησαν νὰ ξαναβγοῦν, ὁ ἀτρόμητος ψαριανὸς ἀνατίναξε στὴν Τένεδο τὴν ὑπονναρχίδα τοῦ στόλου μαζί μὲ 800 ἄνδρας.

Κατὰ τὸ δεύτερο ἔτος τῆς ἐπαναστάσεως ὁ ἑλληνικὸς στόλος εἶχε νικήσει τὸν Τουρκικὸ κατὰ κράτος. Ὁ Κανάρης, ἐνσάρκωσι καὶ σύμβολο εὐελιξίας ἀλλὰ καὶ γενναιότητος καὶ τόλμης τοῦ Ἑλλήνος θαλασσομάχου, πρὶν φθάσῃ σῶος καὶ Τροπαιοῦχος τὸ πρωτὶ τῆς 9ῆς Ἰουνίου, γιὰ νὰ προσκυνήσῃ στὸ ναὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου τῶν Ψαρῶν μετὰ ἀπὸ μία ἀνηλεῆ καταδίωξι τουρκικῶν καταδιωκτικῶν, εἶχε ζήσει τὴν μεγαλύτερη καὶ ἐνδοξότερη στιγμή τῆς ζωῆς του. Εἶχε πεῖ στὸν ἑαυτό του: «Κωσταντῆ, πρέπει νὰ πεθάνῃς».

Δημήτριος Λέκας

Γ' Γυμνασίου